

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/47/2021
Identifikačné číslo spisu:	7218011509
Dátum vydania rozhodnutia:	14.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7218011509.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča, na neverejnom zasadnutí konanom 14. septembra 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného U. M., pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/90/2019, z 2. októbra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. M. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/76/2018, zo 16. júla 2019 bol obvinený U. M. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, na skutkovom základe, že: potom, ako si v O. na L. ulici č. XX, ako aj na iných doposiaľ presne nezistených miestach a v presne nezistenom čase, najmenej od marca 2018 až do 16. mája 2018 od doposiaľ presne nezistených osôb kupoval v rôznych množstvách metamfetamín (pervitín), ktorý je v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny psychotropných látok a rastliny rodu Cannabis (konope), ktoré sú v zmysle vyššie uvedeného zákona zaradené do I. skupiny omamných látok, tieto látky prechovával v O. na D. ulici č. X a následne metamfetamín poskytoval Q. L. a S. P., ako aj odpredával T. L. a P. L. za sumu najmenej 5,- EUR za 1 dávku, kde S. P. a T. L. poskytoval aj rastliny rodu Cannabis a naviac v O. pred bytovým vchodom na L. ulici č. XX potom, ako si dňa 16. mája 2018 asi o 16,00 hod. zakúpil za účelom ďalšieho odpredaja biely kryštalický materiál o celkovej hmotnosti 1330 mg metamfetamínu s priemerným 77,9 % a 80,1 % obsahom metamfetamínu, čo zodpovedá najmenej trinástim obvykle jednorázovým dávkam na použitie, túto látku prechovával u seba až do 18,10 hod. toho istého dňa, kedy bol zadržaný príslušníkmi Okresného riaditeľstva PZ Košice a napokon presne nezisteného času až do 16. mája 2018, kedy v mieste jeho prechodného bydliska na D. ulici č. X v O. v čase od 19,50 hod. bola vykonávaná domová prehliadka, prechovával na uvedenom mieste rôzne

predmety súvisiace s užívaním a distribúciou návykových látok.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní päť rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd ho pre účely výkonu trestu zaradil do ústavu pre výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona mu uložil aj ochranné liečenie protitoxikomanické ambulantnou formou.

Krajský súd v Košiciach na základe odvolania obvinenému podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku druhostupňový súd uložil obvinenému U. M. podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona súd zaradil obvineného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne obvinenému ponechal uložený trest, ktorý mu uložil prvostupňový súd podľa § 73 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ochranné liečenie protitoxikomanické ambulantnou formou a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona súd uložil ochranný dohľad vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Len pre úplnosť, obom označeným rozhodnutiam predchádzal rozsudok Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/76/2018, z 11. apríla 2019, proti ktorému podal prokurátor odvolanie do výroku o vine a treste priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní z 11. apríla 2019, ktoré písomne odôvodnil (č. l. 890 spisu). Odvolanie do výroku o treste podal aj obvinený (č. l. 889 spisu), ktoré neskôr vzal výslovne späť (č. l. 891 spisu). Na podklade tohto (prvého) odvolania rozhodoval uznesením Krajský súd v Košiciach, sp. zn. 4To/60/2019, z 31. mája 2019, ktorý zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu, pričom vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/90/2019, z 2. októbra 2019 ako aj konaniu, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, podal obvinený U. M. vlastnoručne napísané dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní namietal, že na hlavnom pojednávaní nevypovedala svedkyňa a ani sa nečítala jej zápisnica z prípravného konania. Svedkyňa v zápisnici z hlavného pojednávania zo 17. augusta 2018, na strane 3 po poučení uviedla: „Nesúhlasím, aby moja svedecká výpoveď bola prečítaná na hlavnom pojednávaní (§ 263 ods. 4 Trestného poriadku) v prípade odopretia výpovede podľa § 130 Trestného poriadku". Z uvedeného dôvodu podľa obvineného jej zápisnica z prípravného konania nebola na hlavnom pojednávaní prečítaná, dôkaz teda nebol vykonaný pred súdom a nie je možné naň prihliadať. Poukázal na § 2 ods. 19 Trestného poriadku.

Obvinený tiež poukázal na § 168 ods. 1 Trestného poriadku, dôsledkom čoho nie je splnený znak na „viacerých osobách", čo zásadne ovplyvnilo jeho postavenie a ovplyvnilo aj prekvalifikáciu trestnej veci zločinu na obzvlášť závažný zločin, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Obvinený ďalej uviedol, že právo na spravodlivý proces zahŕňa i povinnosť súdov vysporiadať sa so všetkým, čo v priebehu konania vyšlo najavo a čo procesné strany tvrdia. Poukázal na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 6 ods. 3 písm. d) uvedeného dohovoru, čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky.

Obvinený namietal, že v priebehu konania nebolo vysporiadané s námietkou a výhradou učenou do zápisnice o preštudovaní vyšetrovacieho spisu 8. októbra 2018, ktorou obvinený namietal, že zadržanie podozrivého zo 16. mája 2018, následne výsluch zadržaného zo 17. mája 2018, kedy bola vykonaná aj osobná prehliadka a boli vydané drogy, boli vykonané bez náležitého poučenia o tom, že obvinený nemusí prispievať žiadnym spôsobom priamo alebo nepriamo k svojmu obvineniu, v tomto prípade vydanie drogy. Výsledkom uvedeného podľa obvineného bolo, že vydal trinásť jednorazových dávok pervitínu o hmotnosti 1330 mg, teda vydané boli v rozpore so zákonom a nadväzujúce úkony sú nulité a nezákonné.

Vo vzťahu k priemernej dávke pervitínu obvinený U. M. poukázal na rozhodnutie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III, sp. zn. 2Pv 197/15/1103-16, z 24. septembra 2015, s ktorým záverom sa stotožnila aj Krajská prokuratúra v Bratislave ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, že

priemerná dávka pervitínu je 0,2 g, čo podľa obvineného zakladá, že by sa nejednalo o trinásť jednorazových dávok pervitínu, ale o šesť, čo zakladá právnu kvalifikáciu podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona.

Vô vzťahu ku skutkovým zisteniam (otázky skutkového charakteru) a nemožno ho vzťahovať na právne otázky, nakoľko súd je povinný aplikovať zásadu „iura novit curia“ obvinený U. M. uviedol, že pochybnosti musia spočívať v skutkovom stave veci a musia mať určitý logický základ. Nie je preto možné podľa obvineného chápať pod pochybnosťami akejkolvek nezrovnalosti v dokazovaní (podstatu nemiencie), ktoré nemajú k posudzovanej veci relevantný význam. Naopak musí ísť o také rozumné a dôvodné pochybnosti, pre existenciu ktorých nemožno spoľahlivo uznať obvineného vinným. Ak nastane takýto právny stav, teda že pochybnosti o určitej skutkovej otázke, ktorá je právne významnou (nemožno odstrániť, vyplniť inými dostupnými dôkazmi), je nevyhnutné, aby súd rozhodol v prospech obvineného.

Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsah znovu prejednal a rozhodol.

Dňa 15. júna 2022 podal za obvineného U. M. dovolanie jeho ustanovený obhajca Mgr. Radoslav Rigo LL.M., ktorý v podstate zopakoval celé písomne podané dovolanie obvineným, v ktorom navyše uviedol čl. 3 ods. 4 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II nasledovne. Vo vzťahu k obvineným tvrdenej nezákonnosti pri vykonaní dôkazu, a to výsluchu svedkyne, prokurátor uviedol, že obvinený vo svojich dovolaniach neuvádza meno tejto svedkyne, ale s najväčšou pravdepodobnosťou ide o svedkyňu P. L., ktorá na hlavnom pojednávaní odmietla vypovedať. Ohľadne naplnenia zákonného znaku na viacerých osobách podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, teda spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania, prokurátor poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 4To/60/2019, z 31. mája 2019, konkrétne, č. 1. 5 odôvodnenia tohto uznesenia, kde sa krajský súd podrobne zaoberal touto právnou otázkou, kde na predmetné právne úvahy prokurátor plne poukázal. Ďalej uviedol, že aj pri vyslovene hypotetickej úvahe o neakceptovaní výpovede svedkyne L. obvinený na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať, a tak bola zákonným spôsobom prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania. V tejto výpovedi okrem iného uviedol, že poskytoval drogy aj svojej priateľke Q. L.. Obvinený, ako to vyplýva aj z výrokovkej časti rozsudku, celkovo poskytoval drogy štyrom osobám (L., P., L., L.). Teda aj pri „sponchybení“ svedkyne L., by stále išlo o tri osoby, ktorým obvinený poskytoval drogy.

K tvrdeniu obvineného, že vydal pervitín bez poučenia o tom, že ho vydať nemusí, prokurátor uviedol, že v danom prípade nedošlo k vydaniu vecí v zmysle inštitútu o vydaní vecí podľa § 89 Trestného poriadku, ale na základe príkazu na osobnú prehliadku, resp. príkazu o vykonaní domovej prehliadky, kde tieto príkazy boli vydané príslušným súdom, resp. príslušným orgánom činným v trestnom konaní. Pri vykonaní týchto prehliadok bola aplikovaná predchádzajúca výzva v zmysle § 104 Trestného poriadku, kde na túto výzvu obvinený reagoval tak, že žiadne veci nevydal, a preto mu boli tieto odňaté. Čo sa týka údajného nesprávneho určenia dávok drogy, kedy malo ísť podľa názoru obvineného o 6 dávok a nie 13 dávok, s týmto právnym názorom obvineného sa prokurátor nestotožnil a k obvineným uvádzanému rozhodnutiu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III prokurátor uviedol, že ide o rozhodnutie v jednotlivéj veci bez širšieho precedenčného rámca. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe tunajších súdov, opierajúc sa aj o judikaturu najvyššieho súdu (rozhodnutie pod sp. zn. 3Tdo/83/2018), resp. rozhodnutia iných súdov (viď uznesenie Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 4To/44/2016), sa za jednu obvykle jednorazovú dávku považuje 100 mg pervitínu.

Prokurátor navrhol, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného zákona, keďže je zjavné, že nie sú dané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je

pripustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolanie z hľadiska systematiky Trestného poriadku radíme k mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že jeho uplatnením sa zasahuje do právoplatného rozhodnutia. Následkom dovolania môže byť narušenie stability konečného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, a preto pri jeho uplatnení musí výrazne akcentovať záujem na zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia alebo aj konania, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. To vyžaduje existenciu zásadných, resp. podstatných chýb, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstáť a kedy nemožno na právoplatnosti viac trvať. Dovolanie si preto nemožno zamieňať s odvolaním, a teda s ďalšou riadnou opravnou inštanciou.

Skôr, než Najvyšší súd Slovenskej republiky sústreďí svoju pozornosť na analýzu uplatnených dovolacích dôvodov, považuje za potrebné podotknúť, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku. Zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania tak v súlade s uvedeným znáša výlučne dovolateľ, keďže iba ten svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky teda nebude na seba preberať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí či v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov. Ak však najvyšší súd zistí, že vymedzenie chýb napadnutého rozhodnutia a konania zodpovedá inému dovolaciemu dôvodu než tomu, ktorý označil obvinený, podradí toto vymedzenie pod zodpovedajúci dovolací dôvod, čo danom prípade aj parciálne urobil (k tomu viď R 120/2012) a v ďalšom texte bude na tento postup poukázané.

K jednotlivým dovolacím námietkam obvineného potom najvyšší súd chronologicky uvádza nasledovné:

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (za splnenia ďalších podmienok) môže založiť okolnosť spočívajúca v tom, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Z naostatok citovaného vyplýva, že k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nemôže dôjsť pri akomkoľvek porušení práva obvineného na obhajobu, ale toto porušenie musí dosahovať určitú zásadnú intenzitu, čím sa má na mysli najmä porušenie práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 Trestného poriadku. V súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pritom za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Trestného poriadku ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku (viď: ZSP 21/2010, R 7/2011, ZSP 16/2013, R 14/2015). Trestný poriadok totiž neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. V tomto smere platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného, teda nie je porušením jeho práva na obhajobu a v zmysle toho ani adekvátnym dovolacím dôvodom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na tieto teoretické východiská poukazuje práve z toho dôvodu, že obvinený U. M. vo svojom dovolaní namietol ako nezákonný výsluch svedkyne. Opomenul však uviesť

meno akej svedkyne, avšak podľa názoru dovolacieho súdu mal zjavne na mysli svedkyňu P. L., ktorej svedecká výpoveď bola prečítaná na verejnom zasadnutí konanom 2. októbra 2019 (č. l. 929 a nasl. spisu).

Uplatnenie tejto dovolacej námietky je limitované ustanovením § 371 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Cieľom tohto ustanovenia je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat' nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa.

Zo spisového materiálu je zistiteľné, že uvedená námietka, bola obvinenému preukázateľne známa už počas verejného zasadnutia Krajského súdu v Košiciach, z 2. októbra 2019. Zo zápisnice (č. l. 929 rub spisu) vyplýva, že k predmetnému dôkazu strany nemali čo uviesť. V konečnom návrhu obhajcu obvineného je uvedené: „...že v plnom rozsahu zotrváva na písomných dôvodoch podaného odvolania. Dáva do pozornosti, že chýba tu zisťnosť konania obžalovaného, taktiež počet osôb, ktorým mal drogu podávať, a taktiež nesúhlasí ustanovením čo do množstva drogy. Navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok, vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie". Obvinený v konečnom návrhu uviedol: „...že ja sa priznávam ku skutku, ale chcem povedať, že drogy mi zničili život. Ja som ich v podstate rozdával. Chcel by som poprosiť o miernejší trest a miernejšie zaradenie v rámci diferenciačnej skupiny, aby som mohol pracovať, aby som mohol získať riadne pracovné návyky. Z uvedeného je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zjavné, že obvinený a jeho obhajca mali možnosť namietat' predmetný výsluch ešte v pôvodnom konaní v zmysle citovaného § 371 ods. 4 prvej vety Trestného poriadku.

Dovolací súd navyše dodáva, že svedkyňa P. L. bola pri výsluchu svedka tak, ako to vyplýva zo zápisnice o výsluchu svedka (č. l. 125, zv. č. 1 vyšetrovacieho spisu) poučená podľa § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Navyše uviedla, že: „S obvineným U. M. nie som v príbuzenskom a ani inom obdobnom pomere. Teda na odopretie výpovede v danej veci nemám dôvod".

Podľa § 130 ods. 1 Trestného poriadku právo odoprieť výpoveď ako svedok má príbuzný obvineného v priamom rade, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Ak je obvinených viac a svedok je v uvedenom pomere len k niektorému z nich, má právo odoprieť výpoveď ohľadne iných obvinených len vtedy, keď nemožno oddeliť výpoveď, ktorá sa ich týka, od výpovede týkajúcej sa obvineného, s ktorým je svedok v tomto pomere.

Podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku svedok je oprávnený odoprieť vypovedať, ak by výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade, svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojenecovi, manželovi alebo druhovi alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu. Svedok je oprávnený odoprieť vypovedať aj vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou.

Uvedený dovolací dôvod preto podľa najvyššieho súdu naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K citovanému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd poznamenáva, že jeho účinné uplatnenie pripúšťa dve alternatívy. Prvá umožňuje namietat' nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku a druhá oprávňuje dovolateľa poukázať na nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. V prípade oboch procesných situácií ale musí ísť o námietky právne, nikdy nie skutkové, čo explicitne vylučuje dikcia vety za

bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu pozri R 57/2007-II, ZSP 46/2013-II, R 47/2014-II). Inými slovami povedané, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, nespadá pod ktorýkoľvek dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Právna kvalifikácia stíhaného trestného činu ako obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona zodpovedá skutkovej vete (zistenému skutku) v rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/76/2018, zo 16. júla 2019. Zároveň nemožno konštatovať ani porušenie iného vecne relevantného hmotnoprávného ustanovenia.

Najvyšší súd ďalej dopĺňa:

Trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi je zaradený v I. hlave 3. dielu osobitnej časti Trestného zákona s označením „Trestné činy ohrozujúce život alebo zdravie“. Do tejto kategórie patria tie trestné činy, ktorých ohrozenie života alebo zdravia človeka je jediným primárnym objektom. Z hľadiska objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu preto stačí samotné ohrozenie života alebo zdravia.

Podľa § 2 zákona č. 139/1998 Z. z. omamné látky sú také látky, vyvolávajúce návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú zmenami správania sa so závažným zdravotným a psychosociálnym následkom, na ktoré sa vzťahuje medzinárodný dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná. Psychotropné látky sú látky ovplyvňujúce stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém s menej závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami, na ktoré sa vzťahuje medzinárodný Dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná. Omamné a psychotropné látky sa zaraďujú podľa ich účinkov na zdravie do troch skupín uvedených v prílohe č. 1.

Definícia pojmu „prechovávanie drog pre vlastnú potrebu“ je uvedená v § 135 Trestného zákona, v zmysle ktorého sa ním rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

V tomto ohľade najvyšší súd uvádza, že zákonodarca doposiaľ nestanovil žiadne pravidlá, ako má aplikačná prax tento pojem vykladať. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bol síce spracovaný návrh novely Trestného zákona vo vzťahu k rozsahu drogovej trestnej činnosti, kde by sa rozsah posudzoval vzhľadom na hmotnostné kritérium, súčasťou ktorej je aj zoznam najčastejších omamných a psychotropných látok, v ktorom bolo jednoznačne uvedené množstvo (podľa hmotnosti), od ktorého by sa následne odvíjal rozsah trestnej činnosti. Tento návrh však nebol v konečnom dôsledku schválený v legislatívnom konaní. Rozhodovacia prax súdov pri riešení otázky, „ako určiť obvykle jednorazovú dávku v zmysle § 135 Trestného zákona a aké kritérium použiť pri jej stanovení“, je preto prirodzene odlišná. Všeobecné súdy pri posúdení tejto otázky vychádzajú spravidla zo záverov prijatých aplikačnou praxou.

Samotná objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 Trestného zákona („neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor“) podľa § 172 Trestného zákona [„neoprávnene a) vyrobí, b) dovezie, c) kúpi, predá, vymení,

zadováži, alebo d) prechováva po akúkoľvek dobu, omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor alebo kto takú činnosť sprostredkuje"] predpokladá konanie páchatel'a spočívajúce v taxatívne vymenovanej činnosti, ktorú zákonodarca považuje za trestnú. Konanie páchatel'a v zmysle objektívnej stránky predmetného trestného činu nehovorí o prechovávaní účinnej látky (napr. THC) v omamnej či psychotropnej látke. Takýto údaj o množstve účinnej látky je aj pre konzumenta neznámy. Pri zadovážení omamných a psychotropných látok sa konzumenti orientujú v hmotnostných jednotkách (gramoch), prípadne podľa tzv. „dielov" v závislosti od zaužívaného vzťahu medzi dílerom a konzumentom. Vzhľadom na takto „zaužívaný" spôsob obstarávania omamných a psychotropných látok je preto smerodajné pri výpočte obvykle jednorazovej dávky vychádzať z hmotnosti zaistenej omamnej a psychotropnej látky, a nie od koncentrácie účinnej látky THC a závislosti páchatel'a. Obvykle jednorazová dávka sa musí definovať prostredníctvom hmotnostného kritéria, pretože práve v ňom je zahrnuté jednak objektívne ako aj subjektívne hľadisko (zavinenie), ktoré spočíva vo vedomosti páchatel'a, aké množstvo drogy neoprávnene prechováva a pod.

Dovolací súd poukazuje na právny záver a jednoznačný výklad právneho pojmu „obvykle jednorazová dávka", ktorý vyslovil najvyšší súd v R 87/2015, a to:

„Pri definícii obvykle jednorazovej dávky je potrebné vychádzať z princípu rovnakého zákonného prístupu, ku ktorémukoľvek páchatel'ovi, ktorý omamnú alebo psychotropnú látku prechováva bez ohľadu na jeho individuálne fyzické dispozície alebo vyššiu odolnosť získanú užívaním drogy. Rezistencia získaná predchádzajúcou opakovanou aplikáciou omamnej alebo psychotropnej látky nemôže byť dôvodom na priaznivejšiu právnu kvalifikáciu (§ 171 namiesto § 172, resp. § 171 ods. 1 namiesto § 171 ods. 2 Trestného zákona). Takýto prístup by poprel zmysel a zameranie dotknutej trestnoprávnej úpravy, ktorá má prechovávaniu a iným formám dispozície s drogou zabrániť. Obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer" (primerane rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/53/2016, 3Tdo/25/2017, R 7/2015).

Podľa § 171 Trestného zákona

ods. 1 Kto neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky,

ods. 2 Odňatím slobody až na päť rokov sa páchatel' potrestá, ak neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor vo väčšom rozsahu.

V citovanom zákonom ustanovení sa nenachádza pojem obvykle jednorazová dávka (podobne v § 172 Trestného zákona), čím je v podmienkach Slovenskej republiky daná nulová tolerancia k prechovávaniu akéhokoľvek množstva drogy. Z toho vyplýva, že prechovávanie hoci aj 0,1 g rastliny rodu Cannabis (samozrejme v koncentrácii spôsobiljej ovplyvniť psychiku konzumenta, čo platí aj o pervitíne a ďalších drogách), je v zmysle § 171 ods. 1 Trestného zákona trestné, pretože páchatel' prechovávaním, hoci i len takéhoto malého množstva drogy naplnil všetky znaky skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Takémuto záveru napokon zodpovedá i znenie § 135 Trestného zákona, prechovávanie drog pre vlastnú potrebu, podľa ktorého

ods. 1 Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekursora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

ods. 2 Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekursora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

Zákonodarca ani v tomto ustanovení nepripustil toleranciu s prechovávaním akéhokoľvek množstva drogy, pričom viac ako zreteľne použil slovné spojenie „najviac trojnásobku (desaťnásobku) obvykle jednorazovej dávky na použitie“.

Z toho vyplýva, že trestný čin podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona spácha každý, kto neoprávnene prechováva omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky, a to pre osobnú spotrebu.

Treba poznamenať, že trestné činy podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona sú prečinmi, a preto sa páchatel týchto trestných činov môže domáhať beztrestnosti len z dôvodu nenaplnenia materiálneho korektívu, nie však preto, že prechovával menšie množstvo drogy, aké zodpovedá jednej obvykle jednorazovej dávke.

Najvyšší súd uzatvára:

Obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 Trestného zákona sa rozumie dávka drogy, ktorá sa bežne konzumuje pri jednom použití a hmotnostne zodpovedá dávke bežne predávanej (kupovanej) na jedno použitie. Takto určená obvykle jednorazová dávka na použitie musí obsahovať minimálne také množstvo účinnej látky, ktoré je spôsobilé ovplyvniť psychiku jedinca či už v zmysle útlmu alebo excitácie. Pojem „obvykle“ nemožno vykladať subjektívne vo vzťahu ku konkrétnemu konzumentovi drogy, ale všeobecne vo vzťahu ku konkrétnej droge.

Za jednu obvykle jednorazovú dávku psychotropnej látky metamfetamínu je potrebné považovať materiál o hmotnosti 100 mg (0,1 g) s obsahom účinnej látky minimálne 10 mg (metamfetamín vo forme voľnej bázy). Od hmotnosti 100 mg sa potom odvíjajú násobky obvykle jednorazovej dávky drogy uvedené v ustanovení § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Celková hmotnosť zaisteného materiálu sa pritom posudzuje vo svojej celistvosti a je bez významu, či páchatel mal prechovávané množstvo drogy rozdelené na viacero častí (napríklad rozdelené do tzv. skladačiek).

Skutkové ustálenie počtu obvykle jednorazovej dávky na použitie a určenie množstva drogy, ktoré tvorí obvykle jednorazovú dávku na použitie, je právnou otázkou a právnym záverom, ktorý v zmysle § 145 ods. 1 druhá veta Trestného zákona nie je oprávnený riešiť a vyslovovať Kriministický a expertízny ústav Policajného zboru v postavení znaleckého ústavu. Riešenie právnych otázok a vyslovovanie právnych záverov patrí do výlučnej kompetencie orgánov činných v trestnom konaní a súdu.

V zmysle § 171 ods. 1 Trestného zákona je trestné neoprávnené prechovávanie akéhokoľvek množstva omamnej látky alebo psychotropnej látky, a to aj v množstve menšom ako je jedna obvykle jednorazová dávka na použitie, ak s ohľadom na toto množstvo drogy a jej účinok možno vysloviť, že ide o návykovú látku v zmysle § 130 ods. 5 Trestného zákona. Beztrestnosti sa môže páchatel domáhať len z dôvodu nenaplnenia materiálneho korektívu stíhaného prečinu, nie však preto, že prechovával menšie množstvo drogy, aké zodpovedá jednej obvykle jednorazovej dávke na použitie.

S ohľadom na uvedené považuje najvyšší súd rozhodnutie okresného súdu Okresného súdu Košice II ohľadom ustálenia počtu obvykle jednorazových dávok drogy za správne a použitie tam uvedenej právnej kvalifikácie konania obvineného U. M. za súladné so zákonom i zaužívanou súdnou praxou.

Vo vzťahu k obvineným namietanej námietke splnenia zákonného znaku „na viacerých osobách“ podľa § 138 písm. j) Trestného zákona dovolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa ako aj súd druhého stupňa sa dostatočným spôsobom vysporiadali s predmetnou námietkou, s čím sa dovolací súd stotožňuje. Navyše obvinený odmietol na hlavnom pojednávaní vypovedať, a tak bola zákonným spôsobom prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania (č. l. 66 a nasl. vyšetrovacieho spisu, zv. č. 1). Z uvedenej výpovede je zjavné, že drogy poskytoval aj svojej priateľke Q. L., a teda celkovo poskytoval drogy štyrom osobám, a to L., P., L. a L., na čo poukázal aj prokurátor vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného. V uvedenom prípade by sa stále jednalo o minimálne tri osoby, čo sa pri naplnení

znaku „na viacerých osobách" predpokladá.

K poukazu obvineného na to, že vydal pervitín bez poučenia o tom, že ho vydať nemusí, dovolací súd uvádza nasledovné. Ako vyplýva zo zápisnice - opis o vykonaní osobnej prehliadky, zo 16. mája 2018 (č. l. 144 a nasl. vyšetrovacieho spisu, zv. č. 1) je zjavné, že obvinený U. M. bol poučený podľa § 104 Trestného poriadku.

Podľa § 104 ods. 1 Trestného poriadku domovú prehliadku, osobnú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku možno vykonať len po predchádzajúcej výzve toho, u koho alebo na kom sa má taký úkon vykonať, a to len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu.

Podľa § 104 ods. 2 Trestného poriadku postup podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak tomu bráni závažná prekážka a vec neznesie odklad, alebo ak by predchádzajúca výzva bola zjavne neúspešná.

Predpokladom výkonu domovej prehliadky, osobnej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo prehliadky pozemku tak, ako to deklaruje § 104 ods. 1 Trestného poriadku, je že výzvou, nebolo dosiahnuté dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu. Prehliadku možno vykonať len vtedy, ak policajt osobu vyzval a výzva nepriniesla pozitívny výsledok.

Po uvedenom poučení obvinený uviedol: „Nemám žiadne veci súvisiace s drogovou trestnou činnosťou". Následne bol poučený podľa § 106 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, na čo obvinený uviedol: „Prehliadke sa podrobujem dobrovoľne".

V súvislosti a s poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že námietka obvineného: „...že boli vydané drogy, boli vykonané bez náležitého poučenia o tom, že obvinený nemusí prispievať žiadnym spôsobom priamo alebo nepriamo k svojmu obvineniu, v tomto prípade vydaniu drogy" nie je v predmetnom trestnom konaní relevantná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov, a preto rozhodol spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.